Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0149

Metsäkatoasetus – alhaisen tai suuren riskin maiden luettelo

Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. heinäkuuta 2025 22. toukokuuta 2025 annetusta komission täytäntöönpanoasetuksesta (EU) 2025/1093 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1115 soveltamissäännöistä siltä osin kuin on kyse sellaisten maiden luettelosta, joissa on alhainen tai suuri riski tuottaa asianomaisia hyödykkeitä, joiden osalta asianomaiset tuotteet eivät ole 3 artiklan a alakohdan mukaisia (2025/2739(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1115 soveltamissäännöistä siltä osin kuin on kyse sellaisten maiden luettelosta, joissa on alhainen tai suuri riski tuottaa asianomaisia hyödykkeitä, joiden osalta asianomaiset tuotteet eivät ole 3 artiklan a alakohdan mukaisia, 22. toukokuuta 2025 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2025/1093[1],

– ottaa huomioon tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionista sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta 31. toukokuuta 2023 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/11152 ja erityisesti sen 29 artiklan 2 kohdan,

– ottaa huomioon yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16. helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011[3] 11 artiklan,

---

1 EUVL L, 2025/1093, 23.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1093/oj.
2 EUVL L 150, 9.6.2023, s. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj.
3 EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

– ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 2 ja 3 kohdan,

– ottaa huomioon ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan päätöslauselmaesityksen,

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin täysistunnossa 14. marraskuuta 2024 toimitetun äänestyksen asetuksesta asetuksen (EU) 2023/1115 muuttamisesta soveltamispäivää koskevien säännösten osalta,

Tietojen laatuun ja menetelmän luotettavuuteen liittyvät huolenaiheet

A. ottaa huomioon, että ehdotettu asetuksen (EU) 2023/1115 mukainen maiden riskiluokitus ei kuvasta tarkasti asianomaisten maiden nykyisiä realiteetteja, koska se perustuu vanhentuneisiin tietoihin eikä sisällä kaikkia asiaankuuluvia ja saatavilla olevia riski-indikaattoreita;

B. ottaa huomioon, että komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2025/1093 ei kuvasta tarkasti asianomaisten maiden realiteetteja, koska siinä ei oteta huomioon keskeisiä reaalimaailman tekijöitä, erityisesti nykyistä maankäytön dynamiikkaa ja metsien tilan heikkenemistä; ottaa huomioon, että metsien tilan heikkenemisen tunnustaminen riskitekijäksi johtaisi siihen, että tietyt jäsenvaltiot asetettaisiin korkeampiin riskiluokkiin, mikä kyseenalaistaisi olettamuksen, että toimitusketjut unionissa ovat automaattisesti vähäriskisiä[1];

C. ottaa huomioon, että menetelmässä ei oteta riittävästi huomioon hallinnon, metsäkatosuuntauksien ja täytäntöönpanomekanismien keskeisiä kehityssuuntia, joita on ilmennyt asetuksen (EU) 2023/1115 2 artiklassa tarkoitetun aikarajan 31. joulukuuta 2020 jälkeen;

D. ottaa huomioon, että riskiluokituksessa käytetyt tiedot ovat peräisin pääasiassa Yhdistyneiden kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön tekemästä maailman metsävarojen arvioinnista, jonka viimeisimmän kaikki maat kattavan kierroksen tiedot toimitettiin ennen vuotta 2020, ja että näin ollen tällaiset tiedot eivät edusta riittävästi tai oikeudenmukaisesti viimeaikaisia kansallisia toimia metsäkadon ehkäisemiseksi, päivitettyjä maankäyttöpolitiikkoja, reaaliaikaisen satelliittiseurannan parannuksia eivätkä viimeisimpiä metsäkatosuuntauksia useissa maissa[2];

E. ottaa huomioon, että maiden riskiluokitusmenetelmä ei ole avoin sen suhteen, miten eri riskitekijöitä painotetaan, eikä siinä oteta huomioon maiden sisäistä alueellista vaihtelua; toteaa, että tämä

---

1 https://www.eea.europa.eu/publications/how-are-european-forest/how-are-european-forest-ecosystems-doing.

2 https://www.fao.org/forest-resources-assessment/en.

herättää vakavaa huolta luokitusmenetelmän oikeudenmukaisuudesta ja uskottavuudesta;

F. ottaa huomioon, että maiden riskiluokitusmenetelmä on puutteellinen, koska siinä keskitytään pääasiassa aiempaan kokonaismetsäkatoon, ja toteaa, ettei tässä lähestymistavassa oteta huomioon metsäkatoriskin moniulotteista luonnetta eikä asetuksen (EU) 2023/1115 29 artiklassa säädettyjen indikaattoreiden koko soveltamisalaa;

G. ottaa huomioon, että asetuksessa (EU) 2023/1115 vahvistetun nykyisen menetelmän perustana oleva lähestymistapa ei ole tarpeeksi joustava, jotta päivitykset voitaisiin ottaa siinä oikea-aikaisesti huomioon, mikä aiheuttaa merkittävää epävarmuutta markkinoilla ja mahdollista epävakautta;

H. ottaa huomioon, että ilman säännöllistä ja avointa uudelleenarviointia koskevaa selkeästi määriteltyä mekanismia maiden luokittelu riskiluokkiin ei enää vastaa muuttuvia olosuhteita, mikä heikentää sekä asetuksen (EU) 2023/1115 vaikuttavuutta että maailmanlaajuisten hyödykemarkkinoiden toimintaa;

I. toteaa, että se, ettei mailla ole selkeitä väyliä riskiluokituksensa muuttamiseen osoitettavissa olevan edistymisen perusteella, heikentää asetuksen (EU) 2023/1115 asemaa positiivisena kannustinmekanismina ja rajoittaa sen mahdollisuuksia edistää kestävää muutosta paikalla;

Ensimmäisen maaluokan eli alhaisen riskin maiden luokan haasteiden analysointi

J. ottaa huomioon, että asetuksen (EU) 2023/1115 29 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun alhaisen riskin maiden luokan määrittämisessä käytettävässä arviointiperusteessa, joka koskee metsäpinta-alan nettohävikkiä vuosina 2015–2020, otetaan huomioon metsäpinta-alan kokonaishävikki eikä metsäkato, sellaisena kuin se on määritelty suppeasti kyseisessä asetuksessa, jolloin mukaan tulee alueita, joilla tapahtuu väliaikainen metsäpinta-alan muutos tai metsänhoitoa, joka ei liity maankäytön muuttamiseen, mikä heikentää menetelmien johdonmukaisuutta ja oikeusvarmuutta;

K. ottaa huomioon, että maiden riskiluokitusmenetelmässä otetaan käyttöön metsäpinta-alan vuotuista häviämistä koskeva 0,2 prosentin suhteellinen kynnysarvo ja metsien vuotuista häviämistä koskeva 70 000 hehtaarin absoluuttinen raja-arvo ilman, että näille täsmällisille arvoille esitetään selkeitä perusteluja; pitää huomionarvoisena, että tietyt maat, joissa metsäkato on suurta, kuten Yhdysvallat, jäävät hieman absoluuttisen kynnysarvon alapuolelle, mikä herättää kysymyksiä valittujen vertailuarvojen objektiivisuudesta ja luotettavuudesta;

L. ottaa huomioon, että metsäkadon riskin arviointi, joka perustuu asetuksen (EU) 2023/1115 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyihin asianomaisiin hyödykkeisiin käytettävien viljelymaiden laajentamiseen ja karjankasvatuksen ja puuntuotannon laajuuteen, ei ole tarkka; ottaa huomioon, että puun kokonaistuotannon sisällyttäminen metsäkatoriskien mittariksi on metodologisesti kyseenalaista, koska siinä yhdistetään laillinen metsätalous ja maankäytön muutoksista johtuva metsäkato;

Epätarkkuus ja asiayhteyden huomiotta jättäminen

M. ottaa huomioon, että nykyinen järjestelmä, jossa on vain kolme riskiluokkaa, ei riitä erottamaan asianmukaisesti toisistaan maita, joiden metsäkadon riskitaso on hyvin erilainen;

N. katsoo, että monivivahteisen lähestymistavan puute voisi heikentää kunnianhimoisempien hallitusten kannustinta ryhtyä lisätoimiin, koska se käytännössä rankaisee edistymisestä eikä tunnusta merkityksellisiä toimia metsäkadon torjumiseksi;

O. katsoo, että komission olisi puututtava nykyisen kolmiosaisen luokittelujärjestelmän metodologisiin puutteisiin harkitsemalla neljännen riskiluokan – ”merkityksettömän alhaisen riskin” – käyttöönottoa, jotta voidaan ottaa huomioon se todellinen tilanne, että tietyissä maissa tai tietyillä alueilla metsäkadon tai metsien tilan heikkenemisen riski on tosiasiallisesti merkityksettömän alhainen vankkojen oikeudellisten kehysten, vähäisen maankäytön muutoksen dynamiikan ja kestävien maanhoitokäytäntöjen vuoksi;

P. ottaa huomioon, että nykyinen järjestelmä uhkaa yksinkertaistaa liikaa metsäkadon riskiä, kun maille myönnetään asema vanhentuneiden tietojen tai kansallisten keskiarvojen perusteella, mikä voisi luoda vääränlaisen turvallisuudentunteen ja mahdollisesti lieventää asianmukaista huolellisuutta koskevaa velvoitetta sellaisilta alueilta peräisin olevien tuotteiden osalta, joilla laiton metsäkato jatkuu;

Q. ottaa huomioon, että vaikka nykyiset tiedot ovat osoittaneet, että metsäkato on lisääntynyt paikallisesti tietyillä maailman alueilla, tällainen kehitys korostaa tarvetta toteuttaa tarkkaa ja aluekohtaista seurantaa sen sijaan, että käytetään staattisia kansallisia riskiluokituksia, joiden riskinä on, että yleistä suuntausta luonnehditaan väärin ja alueellinen edistys tai taantuminen jätetään huomiotta;

R. ottaa huomioon, että uskottavat tutkimushankkeet ja pitkäkestoiset tutkimukset, kuten Amazon Network of Georeferenced Socio-Environmental Information -verkoston vuonna 2023 julkaisema

tutkimus ”Deforestation in the Amazon: Past, Present and Future” [1], osoittavat metsäkatodynamiikan olevan poliittisten syklien, täytäntöönpanon tason ja paikallisten sosioekonomisten olosuhteiden vuoksi monimutkaista ja vaihtelevaa ja tukevat siksi tarvetta mukautuvampaan, asiayhteyteen perustuvaan lähestymistapaan jäykkien maakohtaisten vertailuarvojen sijaan;

S. ottaa huomioon, että nykyisessä riskiluokitusmallissa ei oteta huomioon sitä, että maailmanlaajuiset hyödykemarkkinat ovat epävakaat ja niiden hintavaihtelut, kaupan dynamiikka ja kysynnän muutokset voivat muuttaa nopeasti metsäkatoon liittyviä paineita;

T. katsoo, että riskiluokituksen olisi myös mahdollistettava sellaisen säännellyn korvausmekanismin luominen, jota sovelletaan yksinomaan ikimetsäalueiden tai biologisesti erittäin monimuotoisten alueiden ulkopuolella;

Oikeudenmukaisuuteen, legitiimiyteen ja maailmanlaajuiseen sitoutumiseen liittyvät huolenaiheet

U. ottaa huomioon, että nykyinen maiden vertailuanalyysijärjestelmä voi heikentää asianomaisia hyödykkeitä tuottavien maiden halukkuutta yhteistyöhön ja tietojen jakamiseen erityisesti, jos ne katsovat maiden riskiluokituksen olevan epäoikeudenmukainen tai tapahtuvan poliittisin perustein; katsoo, että keskinäisen luottamuksen ja sitoutumisen edistäminen edellyttää rankaisevan leimaamisen sijaan oikeudenmukaista sekä näyttöön ja yhteistyöhön perustuvaa lähestymistapaa, joka kannustaa avoimuuteen ja vastuuvelvollisuuteen;

V. ottaa huomioon, että asianomaisia hyödykkeitä tuottavien maiden ympäristö- ja kansalaisjärjestöt ovat ilmaisseet huolensa osallistavan kuulemisen puutteesta maiden vertailuanalyysijärjestelmän kehittämisessä ja korostaneet sellaisten osallistavien prosessien merkitystä, joihin otetaan mukaan alkuperäisyhteisöt, paikalliset sidosryhmät ja alueviranomaiset;

1. katsoo, että komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2025/1093 ylittää asetuksessa (EU) 2023/1115 säädetyn täytäntöönpanovallan;

2. pyytää komissiota kumoamaan komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2025/1093;

3. pyytää komissiota tarkistamaan maiden vertailuanalyysijärjestelmää sen varmistamiseksi, että se perustuu ajantasaisiin tietoihin, mahdollistaa alueellisen eriyttämisen ja sisältää riski-indikaattoreiden avoimen painotuksen;

---

1 https://infoamazonia.org/wp-content/uploads/2023/03/DEFORESTACION-AMAZONIA-2025_21032023.pdf.

4. kehottaa komissiota ottamaan käyttöön selkeät, aikasidonnaiset ja avoimet menettelyt, joilla arvioidaan säännöllisesti uudelleen maiden riskiluokitusta mitattavissa olevan edistyksen ja ajantasaisten tieteellisten tietojen perusteella;

5. korostaa, että on tärkeää tehdä yhteistyötä asianomaisia hyödykkeitä tuottavien maiden ja sidosryhmien kanssa osallistavien prosessien avulla ja tukea metsähallinnon uudistuksia ja jäljitettävyysjärjestelmiä;

6. kehottaa toteuttamaan täydentäviä toimenpiteitä, kuten metsäkumppanuuksia, teknistä apua ja reilun kaupan kannustimia, joilla tuetaan vertailuanalyysiprosessia ja edistetään kestävää muutosta hyödykkeitä tuottavilla alueilla;

7. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.